

**ŚWIĘTOKRZYSKI WOJEWÓDZKI
KONSERWATOR ZABYTEKÓW
W KIELCACH**

*Zatgamile nr 7 do OP2
- redonice nr 2*

Kielce, dnia 27-06-2022

Znak: KKA.K.KIE.5180.1.24.2022

ZALECENIA POKONTROLNE 2

wydane dla Skarbu Państwa, reprezentowanego przez Starostę Kieleckiego w zakresie południowej części nieruchomości nr ewid. 137, tzw. sad, obręb 0016 Piotrkowice, gm. Chmielnik, powiat kielecki:

Na podstawie art. 40 ust. 1 ustawy z dnia 23 lipca 2003 roku o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami (t.j. Dz. U. z 2022 r. poz. 840).

po przeprowadzeniu na podstawie upoważnienia Świętokrzyskiego Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków w Kielcach, kontroli w ramach przestrzegania i stosowania przepisów dotyczących ochrony zabytków i opieki nad zabytkami (w oparciu o art. 38 cytowanej ustawy), w odniesieniu do zabytkowego zespołu pałacowego w miejscowości Piotrkowice, znajdującego się na działce nr ewid. 137, obręb 0016 Piotrkowice, gm. Chmielnik, powiat kielecki, objętego formą ochrony konserwatorskiej poprzez wpis do rejestru zabytków nieruchomych województwa świętokrzyskiego pod aktualnym numerem A.303/1-6, Świętokrzyski Wojewódzki Konserwator Zabytków w Kielcach przekazuje zalecenia pokontrolne.

Temat kontroli: realizacja przepisów ustawy z dnia 23 lipca 2003 roku o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami (t.j. Dz. U. z 2022 r. poz. 840).

Przedmiotem kontroli były przede wszystkim wymogi art. 5 pkt 3 i 4 ustawy mówiące, że opieka nad zabytkami sprawowana przez jego właściciela lub posiadacza polega w szczególności, na zapewnieniu warunków zabezpieczenia i utrzymania zabytku w jak najlepszym stanie oraz korzystania z zabytku w sposób zapewniający trwałe zachowanie jego wartości.

Uczestnicy kontroli:

1. Joanna Modras, Świętokrzyski Wojewódzki Konserwator Zabytków w Kielcach

oraz na podstawie upoważnienia nr 50/2022, Świętokrzyskiego Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków z dnia 16.05.2022 r., znak: KKA.K.KIE.5180.1.24.2022:

2. Piotr Spurek, koordynator Wieloosobowego Stanowiska ds. Kontroli i Kar Administracyjnych Wojewódzkiego Urzędu Ochrony Zabytków w Kielcach,
3. Monika Zmarzły, inspektor ochrony zabytków ds. kontroli Wojewódzkiego Urzędu Ochrony Zabytków w Kielcach,

- w obecności osoby/jednostki kontrolowanej (właściciela, posiadacza, pełnomocnika, spadkobierców):

1. Maria Koczur-Wołek – spadkobierca,
2. Stanisław Kłys – pełnomocnik Pani Marii Koczur-Wołek oraz Pani Romany Waligóra-Antczak, na podstawie pełnomocnictwa z dnia 15.11.2017 r.,
3. Zbigniew Zarzycki - Naczelnik Wydziału Rolnictwa i Gospodarki Nieruchomościami, Gmina Chmielnik, na podstawie upoważnienia z dnia 12.05. 2022 r., znak: RGN.6820.2.2016,
4. Wojciech Chłopek – Radca Prawny, Gmina Chmielnik, na podstawie upoważnienia z dnia 12.05.2022 r., znak: RGN.6820.2.2016,
5. Kinga Paż – Podinspektor w Wydziale Geodezji i Gospodarki Nieruchomościami Starostwa Powiatowego w Kielcach, na podstawie pełnomocnictwa nr 23/2022 z dnia 09.05.2022 r., znak: OR-II.077.114.2022.
6. Agnieszka Niestój - Podinspektor w Wydziale Geodezji i Gospodarki Nieruchomościami Starostwa Powiatowego w Kielcach, na podstawie pełnomocnictwa nr 22/2022 z dnia 09.05.2022 r., znak: OR-II.077.113.2022.

Ocena stanu faktycznego wynikająca z ustaleń kontroli i dokumentacji zgromadzonej w Wojewódzkim Urzędzie Ochrony Zabytków w Kielcach:

Działka numer ewidencyjny 137 o powierzchni 10,22 ha położona w Piotrkowicach była częścią rozparcelowanego majątku Tarnoskała, tzw. „resztówka”. Właścicielką dóbr ziemskich Tarnoskała była Romana Kropaczek. Majątek Tarnoskała stał się własnością Skarbu Państwa na mocy dekretu z dnia 06.09.1944 r. o przeprowadzeniu reformy rolnej (Dz.U. z 1945 r., nr 3, poz. 13). Na podstawie decyzji Prezydium Powiatowej Rady Narodowej w Kielcach Wydział Rolnictwa i Leśnictwa Nr RI.IV 5/369 z dnia 31 stycznia 1952 r. wydanej w oparciu o art. 15 ww. dekretu przekazano z majątku Tarnoskała 10 ha gruntu stanowiącego sad owocowy oraz zabudowania na potrzeby szkoły podstawowej i licealnej w Piotrkowicach. Granica „resztówki” jest zgodna z aktualnymi granicami działki ewidencyjnej nr 137.

Decyzją z dnia 17 marca 2009 r. , znak: IG.IV.7724/1-26/08, Wojewoda Świętokrzyski orzekł, że nieruchomość określona jako zespół dworsko-parkowy w Piotrkowicach, wydzielona przy parcelacji majątku Tarnoskała, obecnie działka nr ewid. 137 w Piotrkowicach, podpadała pod działania przepisów art. 2 ust. 1 lit. e) dekretu o przeprowadzeniu reformy rolnej.

Następnie decyzją Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 07.10.2014 r., znak: GZ.m-057-625-357/11, rozstrzygnięto kwestię podlegania działki nr 137 pod działania dekretu Polskiego Komitetu Wyzwolenia Narodowego z dnia 06.09.1944 r. o przeprowadzeniu reformy rolnej. W obszarze przedmiotowej nieruchomości zostały wyodrębnione dwie części o różnorodnym stanie prawnym. W punkcie drugim powyższej decyzji Minister orzekł, że nieruchomość określona jako zespół dworsko-parkowy nie podpada pod działania przepisów art. 2 ust. 1 lit. e) dekretu o przeprowadzeniu reformy rolnej. W punkcie trzecim orzeczono, że nieruchomość określona jako sad podpadała pod działania przepisów art. 2 ust. 1 lit. e) dekretu o przeprowadzeniu reformy rolnej. Powyższy podział został oparty na szkicu z 1950 r., na mapie graficznego wpasowania „Szkicu sytuacyjnego Resztówki – Tarnoskała”, wykonanego 20 maja 1950 r. oraz „Szkicu układu przestrzennego części pałacowo-parkowej majątku z zaznaczonymi obiektami” z 1972 r. w działkę ewidencyjną nr 137 z obrębu Piotrkowice z wykorzystaniem elementów sytuacyjnych ujawnionych na mapie zasadniczej wsi Piotrkowice sekcja 7.138.18.01.2, 7.139.18.21.4.

Następnie decyzją z dnia 30 listopada 2018 r., znak: Sygn. akt I SA/Wa 848/18, Wojewódzki Sąd Administracyjny w Warszawie oddalił skargę Gminy Chmielnik na decyzję Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 01 marca 2018 r., znak: DAP-WN-727-216/2017/WWP. Minister Spraw Wewnętrznych i Administracji decyzją z dnia 01 marca 2018 r., znak: DAP-W-727-216/2017/WWP po rozpatrzeniu wniosku Gminy Chmielnik o ponowne rozpatrzenie sprawy rozstrzygniętej decyzją Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 02 października 2017 r., znak: DAP-WPK-727-125/2017/MGa

utrzymał w mocy powyższą decyzję stwierdzając nieważność decyzji Wojewody Kieleckiego z dnia 26 marca 1996 roku, znak: GG.V-7413/7/8/96, która stwierdzała nabycie przez Gminę Chmielnik z mocy prawa nieodpłatnie nieruchomości zabudowanej o powierzchni 10.2200 ha oznaczonej w ewidencji gruntów gm. Chmielnik obręb Piotrkowice, jako działka nr 137 (obiekt zabytkowy).

W związku z powyższym, ustalono, że w obrębie nieruchomości nr ewid. 137 znajdują się grunty o różnych stanach prawnych. Część północna nieruchomości, tj. park wraz z zabudowaniami - wydzielony murem, nie podpada pod działania dekretu z dnia 06.09.1944 r. o przeprowadzeniu reformy rolnej. Prawo własności przysługuje spadkobiercom po pani Romanie Kropaczek, tj. Pani Marii Koczur-Wołek i Pani Romanie Waligóra-Antczak. Część południowa, tj. sad, oddzielony murem od części północnej podpadająca pod działania ww. dekretu jest własnością Skarbu Państwa, reprezentowanego przez Starostę Kieleckiego.

Z uwagi na obecny stan prawny, Świętokrzyski Wojewódzki Konserwator Zabytków w Kielcach zawiadomieniem z dnia 11.04.2022 r., znak: KKA.K.KIE.5180.1.24.2022, poinformował o kontroli, pełnomocnika spadkobierców, Starostę Kieleckiego, Burmistrza Gminy w Chmielniku oraz ze względu na sygnały o dewastacji zabytku Prokuraturę Rejonową w Busku-Zdroju. W celu weryfikacji stanu zachowania zabytkowego zespołu pałacowego w miejscowości Piotrkowice, ze względu na konieczność zebrania materiału dowodowego w sprawie, ŚWKZ w Kielcach wraz z pracownikami WUOZ w Kielcach, przy udziale Stron przeprowadził przedmiotową kontrolę, która odbyła się w dniu 17.05.2022 r. W trakcie oględzin stwierdzono następujący stan faktyczny:

Zespół pałacowy, znajdujący się na działce nr ewid. 137, otoczony jest ogrodzeniem murowanym pełnym. Wjazd na nieruchomość możliwy jest od strony wschodniej poprzez zabezpieczoną bramę, po stronie lewej znajduje się duży ubytek w murze, który umożliwia dostęp dla osób trzecich. Na teren możliwe jest również wejście przez bramkę od drogi krajowej nr 73, relacji Kielce-Tarnów, również niezabezpieczoną. Na ogrodzeniu znajdują się tablice informujące o zakazie wstępu. Kamienne ogrodzenie od strony drogi jest w złym stanie zachowania, pozostałe odcinku muru na dużych powierzchniach z wypłukanymi spoinami i rozluźnionym budulcem, ze znacznymi spękaniem i wyrwami, w niektórych miejscach widoczne jedynie pozostałości. Mur kamienny fragmentarycznie niezachowany, całkowicie zniszczony, wymaga naprawy i odbudowania.

Park bardzo zaniedbany, praktycznie niedostępny ze względu na niekontrolowany rozrost zieleni, zacierający historyczną kompozycję, na całym terenie liczne zachwaszczenia, samosiewy drzew i krzewów. Widoczny starodrzew wymaga przeprowadzenia prac pielęgnacyjnych, w złym stanie zdrowotnym, widoczny posusz. Układ części centralnej zespołu z dziedzińcem, sadem, i wnętrzami parku pomimo licznych, drobnych samosiewów drzew i krzewów w dalszym ciągu czytelny.

Sad w południowej części założenia, wyraźnie oddzielony murem, będący integralną częścią zespołu, z licznymi samosiewami drzew i krzewów oraz zachwaszczeniami, wymaga przeprowadzenia podstawowych prac pielęgnacyjnych. Przez wskazany obszar przebiega ścieżka prowadząca od wejścia przy granicy południowej nieruchomości nr ewid. 137 aż do dziedzińca w części środkowej zespołu. Wzdłuż ścieżki znajduje się zaniedbany żywopłot (gatunku ligustr pospolity), który zarasta ww. ciąg pieszy.

Po uwzględnieniu stanu prawnego w zakresie przedmiotowej nieruchomości oraz nieprawidłowości w stanie zachowania, niezbędne jest wydanie przez ŚWKZ w Kielcach zaleceń pokontrolnych.

Zalecenia pokontrolne

Na podstawie art. 40 ust. 1 ustawy z dnia 23 lipca 2003 roku o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami (t.j. Dz. U. z 2022 r. poz. 840), Świętokrzyski Wojewódzki Konserwator Zabytków w Kielcach wskazuje właścicielowi - Skarb Państwa, reprezentowany przez Starostę Kieleckiego w zakresie południowej części nieruchomości nr ewid. 137, tzw. sad, obręb 0016 Piotrkowice, gm. Chmielnik, powiat kielecki, podjęcie następujących czynności niezbędnych dla zachowania zabytku tj. części zespołu podworskiego w miejscowości Piotrkowice, figurującego w rejestrze zabytków pod nr A. 303/1-6:

1. W terminie do 30 września 2022 r. należy doraźnie zabezpieczyć wejście w ogrodzeniu znajdujące się po stronie południowej nieruchomości. Wskazane zabezpieczenia należy wykonać w taki sposób aby uniemożliwić wstęp na teren osobom trzecim.
2. W terminie do 30 marca 2023 r. należy usunąć samosiejki drzew i krzewów i zachwaszczenia z terenu sadu oraz przyciąć krzewy gatunku ligustr pospolity znajdujące się wzdłuż ścieżki, w celu przywrócenia formy żywopłotu i uczynienia zacierającego się przejścia.

Na powyższe prace należy uzyskać pozwolenia Świętokrzyskiego Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków w Kielcach, składając stosowne wnioski (formularze dostępne na stronie internetowej WUOZ w Kielcach: www.wuoz.kielce.pl).

Ponadto wskazuje na konieczność zarezerwowania środków finansowych ze względu na konieczność docelowego remontu kamiennego ogrodzenia. Podkreślić należy, że prowadzenia bieżących prac porządkowych, tj. regularne koszenie obszaru objętego ochroną konserwatorską oraz sprzątanie śmieci i obłamanych konarów drzew należą do obowiązków władających nieruchomością. Obecnie na właścicielu spoczywa obowiązek zabezpieczenia obiektów przed dalszą dewastacją.

Jednocześnie obowiązuję Stronę do przekazania informacji odnośnie realizacji zaleceń, maksymalnie w terminie 7 dni od daty wykonania lub upływu terminu wyznaczonego przez Świętokrzyskiego Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków w Kielcach, drogą mailową na adres: sekretariat@wuoz.kielce.pl lub za pośrednictwem poczty tradycyjnej, załączając stosowną dokumentację fotograficzną.

Uzasadnienie:

Powyższe zalecenia wynikają z konieczności doprowadzenia zabytku do zgodności z obowiązującymi przepisami, po stwierdzeniu ich naruszenia podczas oględzin dokonanych w trakcie prowadzonej kontroli oraz po analizie zgromadzonych materiałów w WUOZ w Kielcach. Zgodnie z art. 40 ust. 1. obowiązującej ustawy z dnia 23 lipca 2003 roku o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami (t.j. Dz. U. z 2022 r. poz. 840) na podstawie ustaleń wynikających z kontroli, w przypadku stwierdzenia, że zabytek jest w nieodpowiednim stanie zachowania, wojewódzki konserwator zabytków może wydać kontrolowanej osobie fizycznej lub kierownikowi kontrolowanej jednostki organizacyjnej zalecenia pokontrolne usunięcia stwierdzonych nieprawidłowości.

W ocenie Organu ochrony zabytków brak jakiegokolwiek opieki w zakresie obszaru objętego ochroną konserwatorską, doprowadził do nienależytego stanu zachowania obszaru objętego ochroną konserwatorską. Z uwagi na swobodny dostęp do zespołu miejsce miały również kradzieże i akty dewastacji i wandalizmu przy zabytkowych obiektach znajdujących się w północnej części nieruchomości. Niezbędne jest wykonanie wskazanych zaleceń pokontrolnych z uwagi na konieczność zachowania zabytkowego zespołu w co najmniej

niepogorszonemu (należytem) stanie zachowania. W celu powstrzymania dalszego niszczenia zabytkowej tkanki parku oraz uczynienia układu przestrzennego niezbędne jest podjęcie działań naprawczych tj. regularnego prowadzenia prac porządkowych oraz prac konserwatorskich w zakresie zieleni.

Podkreślę, że wykonanie powyższych prac, mających na celu zabezpieczenie i utrzymanie zabytku w jak najlepszym stanie, to określony w art. 5. Ustawy o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami wymóg, jaki ma obowiązek spełnić właściciel lub posiadacz zabytku. Należy podkreślić, że w przyszłości strona powinna spełniać swoje obowiązki, w należyty sposób zapewniając zachowanie zabytku w jak najlepszym stanie, dokonując bieżących prac konserwatorskich i działań o charakterze porządkowym poprzez realizację codziennej profilaktyki konserwatorskiej. Niezbędne jest prowadzenie regularnych prac porządkowych, polegające na wykaszaniu traw wraz z drobnym podrostem samosiejek drzew i krzewów, sprzątaniu śmieci i obłamanych konarów.

Pouczenie

Zgodnie z art. 36 ust. 1 pkt 1 i 11 ustawy o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami, prowadzenie prac konserwatorskich, restauratorskich lub robót budowlanych, w tym prac polegających na usunięciu drzew lub krzewów z nieruchomości lub jej części będącej wpisanym do rejestru parkiem oraz podejmowanie innych działań, które mogłyby prowadzić do naruszenia substancji lub zmiany wyglądu zabytku, wymaga uzyskania pozwolenia wojewódzkiego konserwatora zabytków. Na usunięcie drzew i krzewów z terenu nieruchomości wpisanej do rejestru zabytków wymagane jest również zezwolenie wojewódzkiego konserwatora zabytków na podstawie art. 83a ust.1 ustawy o ochronie przyrody.

Ponadto na podstawie art. 107 e ust. 1 ustawy z dnia 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami, kto wbrew obowiązkowi nie wykonuje zaleceń pokontrolnych, o których mowa w art. 40 ust. 1 podlega karze pieniężnej w wysokości od 500 do 50 000 zł.

Karę pieniężną, o której mowa, nakłada w drodze decyzji organ ochrony zabytków, który wydał zalecenia pokontrolne.

Zgodnie z art. 119 ustawy, kto nie wykonuje zaleceń pokontrolnych, o których mowa w art. 40 ust. 1, podlega karze grzywny.

Pouczenie dotyczące wystąpienia pokontrolnego

Na podstawie art. 40 ust. 2a i ust. 2b z dnia 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami:

2a. Kontrolowana osoba fizyczna lub kierownik kontrolowanej jednostki organizacyjnej, w **terminie 14 dni** od dnia otrzymania zaleceń, może zgłosić pisemnie umotywowane zastrzeżenia do zaleceń pokontrolnych oraz dodatkowe wyjaśnienia lub przedstawić dodatkową dokumentację.

2b. Wojewódzki konserwator zabytków, w terminie 14 dni od dnia otrzymania zastrzeżeń do zaleceń pokontrolnych:

- 1) zmienia zalecenia pokontrolne i przekazuje je wraz z uzasadnieniem kontrolowanej osobie fizycznej lub kierownikowi kontrolowanej jednostki organizacyjnej – w przypadku stwierdzenia zasadności całości lub części zastrzeżeń albo
- 2) odmawia zmiany zaleceń pokontrolnych i swoje stanowisko wraz z uzasadnieniem przekazuje kontrolowanej osobie fizycznej lub kierownikowi kontrolowanej jednostki organizacyjnej – w przypadku nieuwzględnienia zastrzeżeń w całości.

Podmiot, do którego skierowano zalecenia pokontrolne, stanowiących akt z zakresu administracji publicznej, dotyczący uprawnień lub obowiązków wynikających z przepisów prawa, inny niż decyzja lub postanowienie, ma możliwość obrony swych praw w drodze skargi do sądu administracyjnego, w trybie art. 52 § 3 w zw. z art. 3 § 2 pkt 4 ustawy z 30 sierpnia 2002 r. Prawo o postępowaniu przed sądami administracyjnymi (t.j. Dz.U. z 2022 r. poz. 329).

Otrzymują (za zwrotnym potwierdzeniem odbioru):

1. Skarb Państwa – Stara Kielecki (ePUAP)
ul. Wrzosowa 44, 25-211 Kielce
2. A/a (legz.)

Do wiadomości:

1. Wydział Zabytków Nieruchomych, Założeń Rezydencjonalnych i Zieleni
Wojewódzkiego Urzędu Ochrony Zabytków w Kielcach.

Podpis
Joanna Modras
Świętokrzyski Wojewódzki Konserwator
Zabytków w Kielcach